

VAATIMINEN ON HYVE

JUHO VEHVILÄINEN

Oppilaiden perustaitojen hallinnasta ollaan syys-täkin huolissaan. Luku- ja kirjoitustaito ovat kaikkien mittareiden sekä arkikokemuksen perusteella laskussa. Opetustyötä eivät tietenkään auta korkealentoisen utopistinen opetussuunnitelma tai ylenpalttinen digikiima. Yhtä asiaa ei opettajalta voi kuitenkaan viedä pois. Hän voi aina vaatia ja pitää riman kohtuullisella tasolla. Jos nuorelle antaa mahdollisuuden mennä riman alta, melkein aina hän sen käyttää.

Kun kuuntelee konsulttien ja asiantuntijoiden kivakivapuheita sekä suunnitelmia peruskoulun muuttamisesta nuorisotaloksi, voi helposti unohtua peruskoulun tarkoitus. Ainakin itse pidän peruskoulun kolmena tärkeimpänä tarkoituksena perustaitojen opettamista, yleissivistyksen kasvattamista sekä jatko-opintokelpoisuuden saavuttamista. Jatko-opintokelpoisuudella en tarkoita peruskoulun päättötodistusta vaan sitä, että oppilaalla on ysiluokan jälkeen taidot, joilla pärjää seuraavassa opinahjossa, eikä uusien opettajien tarvitse itku silmässä ihmetellä peruskoulun päättötodistusten täysin epärealistisia arvosanoja.

Muistelen lämmöllä yläasteaikaista äidinkielenopettajaani Anna Lehmusta, jonka opetuksesta sain nauttia 2000-luvun molemmin puolin

jo edesmenneellä Etu-Töölön yläasteella. Hän ei päästänyt oppilaita helpolla eikä hyväksynyt hutiloituja suorituksia. Aineita kirjoiteltiin moneen kertaan ja niin kauan, että oppilas oli päässyt ta-soiseensa suoritukseen eikä alisuorittanut. Hän ei myöskään jaellut ysejä ja kymppejä hymykuoppien mukaan vaan vaati osaamista, jolla nykypäivän arvosteluasteikko loppuisi ylhäältä kesken. Kiitän ja syytän häntä siitä, että olen päätenyt opettamaan suomen kieltä ammatikseni.

Minun on hyvin vaikeaa ottaa kantaa muihin oppiaineisiin, mutta ainakin äidinkielen ja kirjallisuuden arviointi on todella vaihtelevaa koulujen välillä, suomi toisena kielenä -oppimäärästä puhumattakaan. Kielioppikokeisiin pönttääminen ja niissä pärjääminen ei vaadi kovinkaan kummoista kielitaitoa. Arvioinnissa pitäisikin painottaa erityisesti kirjoitustaitoa sekä kykyä lukea ja tulkita kau-nokirjallisuutta. Ne ovat oikea kielitaidon mittari. On järkyttävää, että kiitettäviä arvosanoja jaellaan oppilaille, jotka eivät pysty tuottamaan kunnollista tekstiä suomen kielellä tai lukemaan kokonaista romaania. Ei ole varmasti oppilaankaan etu, että hän saa peruskoulussa täysin epärealistisen kuvan osaamisestaan, ja ensimmäisen lukiokurssin jälkeen arvosana on tippunut kolme numeroa. ●

KUKA

JUHO VEHVILÄINEN, FM
ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN LEHTORI,
HOAY:N HALLITUKSEN JÄSEN JA
OAJ-VALTUUTETTU.

